

Zaai, plant- en oogstkalender

voor scholen

We weten allemaal dat groenten hun eigen seizoenen hebben. Dus weten wanneer je wat moet doen in de moestuin kan een echte hoofdbreker zijn. Gelukkig hoef je het niet allemaal uit je hoofd te leren.

Hier is een geheugensteuntje van onschatbare waarde om je te helpen bij het plannen van je werk: de zaaikalender!

De betekenis van de woorden met een asterisk vind je in onze Woordenschatlijst, rubriek «Downloadbaar materiaal - Moestuin voor scholen».

In principe is het eenvoudig te gebruiken: elke groente heeft een rij en elke maand een kolom. In het echt is het natuurlijk iets ingewikkelder... Om je te helpen het maximum uit de zaaikalender te halen, volgt hier een kleine handleiding en een paar opmerkingen:

- **Als je voor de eerste keer gaat tuinieren**, raden we je aan volgende documenten te lezen: "De schoolmoestuin doorheen het jaar", "Zaaien" en "Uitplanten en verspenen" beschikbaar op onze website..
- **Als je een groente voor de eerste keer gaat zaaien**, lees dan de teeltfiche in hoofdstuk 6: "Groenten in de kijker" beschikbaar op onze website. Je vindt er heel wat extra tips.
- **De ene wortel is de andere niet, en dat geldt voor alle groenten: er zijn veel variëteiten.** Ze verschillen in smaak, vorm, kleur... maar ook in zaai- en oogstdatum. In de tabel hebben we daar rekening mee gehouden: vroege of late, lente-, zomer- of wintervariëteiten. Controleer dus altijd de periode die op je zaadverpakking staat! En als je je eigen zaden oogst, vermeld dan zeker het ras en de kenmerken!
- **De genoemde perioden zijn indicatief.** Het weer kan grillig zijn en je plannen verstoren:
 - In februari/maart, als de grond bevroren of te doorweekt is: nog even wachten.
 - Controleer de 14daagse weersvoorspellingen voor het zaaien: (1) stel het zaaien uit als er een koudegolf wordt voorspeld aan het begin van het seizoen, (2) vermijd het zaaien net voor de vakantie als er geen regen wordt voorspeld, (3) vervroeg het uitplanten als er mooi weer wordt voorspeld vanaf eind april.
 - Afhankelijk van de ligging van je moestuin kunnen de data ook veranderen: op een schoolplein in de stad ben je grotendeels beschermt tegen lichte vorst en kun je dus langer oogsten in de herfst (sommige planten kunnen de winter overleven terwijl ze op het platteland bevroren zullen zijn) en eerder zaaien en planten in de lente.
 - Wat geldt voor zaaien en planten, geldt nog meer bij de oogst: afhankelijk van het seizoen, de zonneshijne en de temperatuur zullen je gewassen meer of minder snel groeien en rijpen.
- **Onze kalender is aangepast aan de realiteit van de scholen**, zoals de sluiting tijdens de zomervakantie die gepaard gaat met minder of geen onderhoud. Wees dus niet verbaasd als je verschillen ziet tussen deze kalender en andere kalenders die elders verkrijgbaar zijn. We hebben zoveel mogelijk geprobeerd om de oogst tijdens de zomervakantie te vermijden.
- **Als je elders op zoek gaat naar informatie, in boeken of op het internet, zorg er dan voor dat deze overeenkomt met onze klimaatzone**, vooral als het gaat om vertalingen.

In bijlage van deze handleiding vindt u naast deze kalender ook een kalender gebaseerd op wisselteelt. Extra handig om jouw moestuinplan en kalender perceel per perceel op te stellen.

Voorzaaien in de klas

 Voorzaaien in de klas
  Zaaieren in volle grond
  Oogstperiode
 Planten van voorgezaaide groenten, gekochte plantjes of pootgoed
 Teelt die ter plaatse blijft staan
  Teelt die ter plaatse blijft staan afhankelijk van zaaidatum

GROENTEN	Eerste nachtvorst ¹				Laatste nachtvorst ²				Zomervakantie ³		
	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Janv.	Feb.	Maart	April	Mei	Juni	Juli/ Aug.
Look (herfst)											
Look (lente)											○
Aubergine											●
Basilicum											●
Snijbiet											●
Rode biet											○
Tarwe											●
Wortel (vroeg)											
Wortel (bewaar)											●
Snijseller											●
Bleekselder											●
Knolselder											●
Kervel											
Witloof		forceren									●
Andijvie + Krulandijvie											
Groenlof + Roodlof											
Kool, broccoli											○
Kool, spruiten											●
Bloemkool (zomer)											○
Bloemkool (winter)											
Kool, boerenkool											●
Koolrabi											○
Sluitkolen (vroege)											○
Spitskool (weeuwenteelt)											
Komkommer											●
Koriander											
Courgette											○
Pompoen, pattison...											●
Tuinkers											

MOESTUINHANDELDING VOOR SCHOLEN
04: Te doen per seizoen / Zaaï, plant- en oogstkalender voor scholen - 2

¹ Houd er rekening mee dat sommige groenten voor de eerste vorst worden geoogst.

² Afhankelijk van de locatie/blootstelling van de school en van jaar tot jaar kan deze limiet vervroegd/uitgesteld worden.

³ Deze periode vereist soms onderhoudswerkzaamheden (water geven, "onkruid" wieden) en soms een uitstel van de oogst.

GROENTEN	Eerste nachtvorst ¹				Laatste nachtvorst ²				Zomer- vakantie ³		
	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Maart	April	Mei	Juni	Juli/ Aug.
Sjalot (herfst)	🔥	🔥	🔥								
Sjalot (lente)						🔥	🔥	🔥			●
Spinazie (lente)						☘	☘	☘			
Spinazie (winter)	☘	☘									
Tuinboon			☘			☘	☘				
Boon (stam)								☘	🌱		
Boon (staak)									☘	☘	🌱
Velsla	☘	☘									
Maïs								☘	☘	🌱	●
Knolraap (vroeg)	☘						☘	☘			○
Knolraap (laat)										☘	●
Lente-Ui						☘	☘	☘			○
Ajuin (herfst)						🔥	🔥	🔥			
Ajuin (lente)		🔥	🔥								
Pastinaak									☘	☘	●
Peterselie							☘	☘			○
Lampionplant						☘	☘		🌱		●
Prei (zomer)					☘	☘	☘	🌱	🌱	🌱	●
Prei (winter)						☘	☘	☘		🌱	●
Erwt						☘	☘				
Paprika + Peper						☘	☘		🌱		●
Aardappel (vroeg)							🌱	🌱			
Aardappel (laat)								🌱	🌱		●
Postelein (winter)	☘										
Quinoa							☘	☘	☘	🌱	●
Radijs (alle seizoenen)	☘						☘	☘	☘		
Rammenas (winter)										☘	●
Raketsla	☘						☘	☘	☘		
Snijsla	☘						☘	☘			
Kropsla (zomer)								☘	🌱		
Kropsla (winter)	☘	🌱									
Soja									☘	☘	●
Tomaat						☘	☘		🌱		●
Aardpeer							🌱	🌱			●
Zonnebloem								☘	☘	🌱	●

MOESTUINHANDELDING VOOR SCHOLEN
04: Te doen per seizoen / Zaai, plant- en oogstkalender voor scholen - 3.